

PLACIAJAME PASAULYJE

Taikos Derybos

Paryžiuje

Pagaliau sausio 25 d. pradėtos rimtai taikos derybos Paryžiuje. Jų pradžią tarp ko kita įgalino atskridimas Paryžiun Pietų Vietnamo viceprezidento Ky, šio krašto delegacijos oficialaus patarėjo, ir JAV-bių naujojo delegacijos šefo Henry Cabot Lodge atvykimas. Taigi, padintos keturios delegacijos pradėjo savo posėdžius.

Gal rimčiausias to pirmojo ir sekančių posėdžių dalykas buvo JAV pasiūlytas taikos projektas: iš naujo pilnai atsityti demilitarizuotą zoną tarp Šiaurės ir Pietų Vietnamų bei palaipsniui atitraukti iš Vietnamo visas svetimas giakluotas jėgas.

J.A.V.

Prezidento Nixono

Pareiskimai

Pirmoje spaudos konferencijoje aprašino daugel. Mat, JAV-bių užsienio politika bent tuo tarpu nepasikeis. Nixonas nori atitraukti daug JAV kariuomenės iš Pietų Vietnamo ir apie 30.000 iš NATO junginių Europoje, kur tie kariai sudaro daugiausia administracijos ir mokomąjį personalą.

Jis pareiškė, kad derybų sėkmingumas dėl Vietnamo dabar priklauso daugiausia nuo komunistų. JAV jau padariusios nemažai. Kas liečia politiką Pietų Amerikos atžvilgiu, tai turįs svarbų pasitarimą su tų reikalų žinovais.

Izraelio ir arabų gincas

Šiam ginčui spręsti Sovietų Sąjungos projektas daugelio stipriai kritikuojamas. JAV naujasis prezidentas Nixonas dėl jo dar nėra galutinai apsisprendęs. Be to, JAV Vyriausybės įtaka Izraeliui nėra lemiamą, nes Izraeliui parama iš JAV daugiausia vykdoma privačių asmenų, o ne valdžios.

Kitaip su Sov. Sąjunga. Jos pagalba arabams yra valstybinė ir jos žodis arabų valstybėms turi lemiamos reikšmės.

Dėl bombardavimo Libano rektuvų Beiruto aerodrome

Izraelis prarado daug simpatijų pasaulyje. Mat, Libanas iki šiol nei kariavo, nei buvo karą paskelbęs žydams. Šiaip šis ginčas tarp Izraelio ir arabų dar labiau paskutiniu laiku paaštrėjo. Abi pusės griebsiasi vis dažnesnių represalijų, keršto veiksmų.

9 žydu pakorimas Bagdade

Irako valstybėje, sukėlė didelį susijaudinimą Izraelyje ir visos žydijos tarpe. Jie buvo su kiais Irako gyventojais apkaltinti šnipinėjimu, sabotažu ir konspiracija nuversti valdžią.

Izraelio valstybės ministrų pirmininkas Levi Eskol laiko anuos žydu nekaltais ir patygina jų nužudymą su nacių vykdytom žudynėm.

Brazilija

Kodėl atsistatė gen. Albuquerque Lima?

Atsistatydinimas šio buvusio iki šiol Brazilijos Vidaus Reikalų ministro bene bus svarbiausias įvykis paskutinėm savaitėm Brazilijoje. Atsistatydinimo rašte prezidentui pareiškė, jog atsistatydinąs dėl nesutikimo su valdžios naująja politika. Ji stipriai sumažinusi pinigų sumas, skirtas Brazilijos Nordeste valstijų ūkiniam, socialiniam ir kultūriniam pakilimui.

Generolas Alfonsas Albuquerque Lima ir taip už pusantro mėnesio būtų turėjęs apie leisti šią ministeriją ir grįžti į aktyvią kariuomenės tar-

ba. Jis pats yra kilęs iš Pernambuco valstijos, iš Nordeste. Ir anksčiau turėjo jis nemažai ginčų su Finansų ir Planavimo ministeriais dėl pinigų Nordeste reikalams. Su generolo užimta pozicija simpatizuoja daugel Nordeste brazilų.

NAUJUOJU VIDAUS REIKALŲ MINISTRU

Respublikos prezidentas Costa e Silva greit paskyrė majorą Costa Cavalcanti, kuris iki šiol buvo Kasyklų ir Energinės ministras. Jis taip pat yra kariškis ir iš Nordeste, iš Pernambuco.

Užimdamas šią vietą, tarp ko kito jis pareiškė, kad sumažinimas pinigų sumų Nordeste valstijoms yra proporcingas sumažinimui šios ministerijos sąmatos.

CEKOSLOVAKIJOS HEREZIJA

Paskutinėm savaitėm jaudino viešąją pasaulio opinią Jan Palach mirtis Čekoslovakijoje, jo laidotuvės, čekų studentų demonstracijos dėl jų, vis griežtesnė policijos reakcija, grąsinas Brežnevo laiškas. Tai vis yra pasėkos liberalizacijos programos, paskelbtos Dubčeku 1968 metais sausio mėn.

NE IMPERIALISTAI SUKĖLĖ

Reikia žinoti, kad šią liberalizaciją ir visą sąjūdį sukėlė ne kokie imperialistai, ar dešinieji, ar kokie komunistų priešai. — Ne — ji kylo iš pačių Čekoslovakijos komunistų tarpo.

Ji gavo savo išvaizdą ir egzistenciją po to, kai Čekoslovakijos prezidentas Novotny su savo stalinistine grupe visai neteko pasitikėjimo Čekoslovakijos komunistų ir vi-

suomenės tarpe. Tada Kompartijos prezidiume gavo viršų varžtų atleidimo, pakeitimų ir reformų reikalaujanti progresyvi komunistų grupė. Abiejų grupių sutarimu partijos generalinio sekretoriaus vieton parinktas ramus, kuklusis, Maskvoje ilgai gyvenęs Aleksandras Dubčekas.

Tai gražinimas spaudos ir civilinių laisvių.

Ši liberalinė grupė su Dubčeku priešaky ir paskelbė garsiąją 1968 m. sausio programą. Dėl šios programos punktų, be abejo, jau anksčiau kovoję Čekoslovakijos intelektualai, žurnalistai, studentai. Jie reikalavo pašalinimo nežmoniškų stalinizmo metodu, leidimo spaudos be cenzūros, gražinimo civilinių laisvių...

Po sausio programos paskelbimo tai imta jau viešai diskutuoti, kalbėti ir reikalauti spaudoje bei susirinkimuose jų įgyvendinimo. Užteko poros mėnesių spaudos, žodžio, susirinkimų laisvės, kad visa tauta sukrustų, atsigauntų ir įsigytų pasitikėjimo savimi. Tas pats atsitiko ir su anksčiau stalinizuota komunistų partija ir jos įvairiom draugijom, dirguojamom keletos Maskvai atsidavusių vadovų.

TAI DARBININKŲ TARYBOS

Toje programoje buvo paskelbta, kad fabriky ir kitokių įmonių tvarkymą perims pačių darbininkų tarybos. To jau senai troško darbininkai. Dabar, tartum, jie atbudo iš letargo miego. Jų sindikatai, iki šiol neturėję jokios įtakos, pradeda reikštis fabriky ir socialiniame gyvenime.

Jie reikalauja fabriky ir visą savo krašto pramonę, prekybą išlaisvinti iš kompartijos diktatūros, biurokratų nejudrumo ir pritaikint ją moderniosios ekonomijos reikalavimams.

Visos šios programos įgyvendinimas būtų žmoniškasis socializmas, demokratiškasis socializmas. Bet tai reikalautų ir pačios komunistų partijos struktūros pakeitimo. Turėtų prileisti savyje ir įvairių nuomonių, diskusijų; ir

dauguma neturėtų užgniauzt ar likviduoti mažumos. Turėtų leisti gyvuoti ir kitom grupėm ar net partijom. Gal net privalėtų gauti tautos pasitikėjimą laisvu, viešu balsavimu.

SOVIETINIAI INKVIZITORIAI UŽPUOLA HERETIKUS

Sovietų Rusijos komunistų partijos vadovybė iš pat karto nepalankiai žiūrėjo į čekoslovakų kompartijos liberalinės grupės įsigalėjimą ir jos paskelbtąją programą laikė herezija.

Žinoma, pirma slapta, o vėliau ir viešai pradėjo šią programą vadinti heretiška, nesutinkančia su ortodoksiniu, tikruoju komunizmu. Mat, ta laisva kritika pakirs Sov. Rusijos kompartijos autoritetą, jos varomą politiką, o ūkinė liberalizacija su darbininkų tarybom atidengs, kaip ir kiek ji ekonomiškai išnaudoja satelitines valstybes savo interesams.

Užtat po keletos suktų diplomatinų žygių (Bratislavoj, Ciernoje) sovietai prieš čekoslovakus panaudoja brutalią jėgą — praeitų metų rugpiučio 21 d. įvykdo karinę invaziją Čekoslovakijon.

HEREZIJOS NEBEUŽGNIAUS

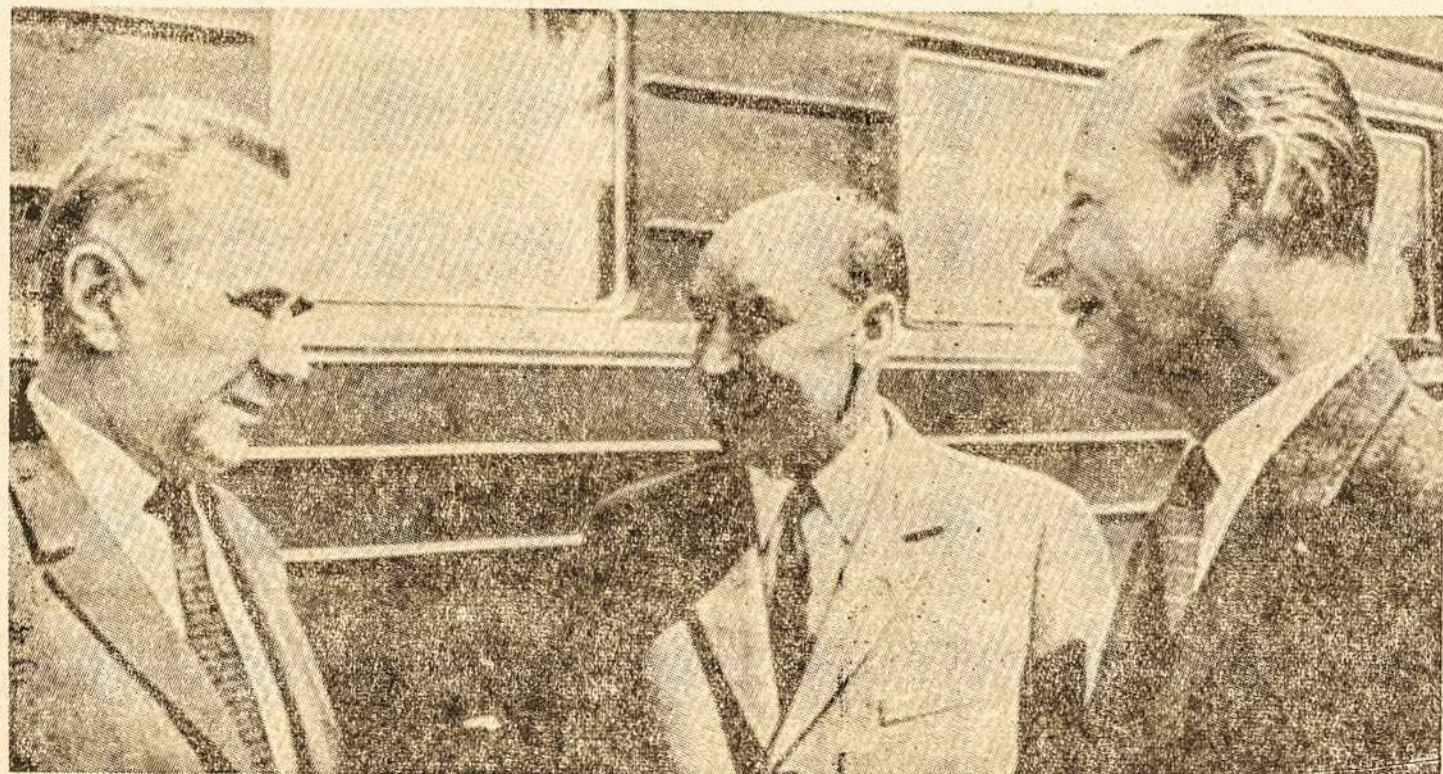
Tačiau su karine invazija dar ne viskas baigta. Sovietai apsiriko. Čekoslovakijos studentai, darbininkų sindikatai, žurnalistų, intelektualų draugijos, didžioji liaudies ir kompartijos dalis visom priemoam priešinasi sovietams ir 1968 m. sausio programos užgniauzimui.

Jei sovietinis inkvizitorius ir įvykdytų Brežnevo laiške paskelbtus grąsinimus, pravestų jų kariuomenės plačius valymus, suėmimus, įkalinimus ir žudymus — vistiek Čekoslovakijoje užsikūrusios laisvės liepsnos nebeužgesintų!

Be to, įtakingesni Čekoslovakijos kompartijos vadai, nors ir pripažindami padarę kai kurių taktinių klaidų, niekados neatsisakė savo herezijos — nepaneigė savo liberalinės programos tikrumo, nei pripažino rusų invazijos reikalingumo.

Ir kas svarbiausia, ginčas dėl komunistinės sistemos reformavimo demokratinio socializmo ink eina visuose komunistiniuose kraštuose. Iš vienos pusės yra konservatyvūs komunistai, o iš kitos — progresistai visose kompartijose. Šie tiki, kad komunistinė sistema pasenusi, jie reikalauja, kad ji būtų pritaikinta modernaus gyvenimo reikalavimams.

Su Sovietų armijų invazija Čekoslovakijon šis ginčas ne pasibaigė, o tik prasidėjo visu aštrumu. Feikia tikėtis, kad Čekoslovakijos tragedija prisidės prie jo išsprendimo «heretiškų» reformų link komunistinių kraštų ir visos žmonijos labui.

Vistiek ir priešai (Kosygin) ir draugai skaitosi su Dubčeku (deš.)

Lietuviai Pasaulyje

ARGENTINA

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE 3-sis skyrius savo veikimo 30-metį a. žymėjo koncertu - pietumis V. Kudirkos salėje, Buenos Aires mieste. Koncerto metu dainavo solistės, buvo duetas ir populiarios muzikos.

buvo surengtas Motinos Dienos minėjimas «Nemul» salėje, Berisse su įdomia ir sudėtinga programa.

LIETUVIŲ PARAPIJOS «AUŠROS VARTŲ» metinę su kaktį lietuviai ir argentiniečiai minėjo visą savaitę. Į baigiamąsias iškilmes prisirinko daug aukštų Avellane. dos ir Buenos Aires pareigūnų ir net du vyskupai.

ELTOS BIULETENIS ispanų kalba jau leidžiamas 8 metai. Jis išeina, nors ir nereguliarai, Buenos Aires mieste ir gerai informuoja Pietų Amerikos laikraščius leidžiamus ispanų kalba. Dabar jį redaguoja prof. J. Paršelis.

ITALIJA

STUDIJUOJA DU KUNIGAI IŠ LIETUVOS iš Vilniaus per Maskvą at-

skridę du lietuviai kunigai iš Sov. Lietuvos studijuoja teologiją Romoje. Tai kun. Juozas Pranka ir Pranas Vaičekonis. Jiedu apsigyveno Vokiečių S. M. del' Anima popiežiškoje kolegijoje, o ne šv. Kazimiero kolegijoje.

LENKIJA

Lenkijoje šiuo metu gyvena daugiau kaip 20.000 lietuvių. Vieni jų atvyko, nes giminės gyvena ten, kiti repatriavo, treči — žmonos, dar vyro atvadinti. Didžioji dauguma susibūrusi Balstogės vaivadijoje, Seiauose ir Punske. Lietuvių Seinuose yra apie 12.000. Čia yra ir lietuvių visuomeninės kultūrinės draugijos, kuriai vadovauja Algirdas Skripka, centras.

Šiaip lietuvių visuomeninei kultūros draugijai priklauso apie 2.000 narių. Draugija turi du skyrius — Varšuvoje ir Vroslave ir 43 ratelius Suvalkuose, Balstogėje, Liubline, Šečecine, Slupske ir kitur. Draugija turi savo leidinį lietuvių kalba — laikraštį «Aušra», kurį redaguoja Zigimundas Stoberskis.

LIETUVIAI VROSLAVE. Djos Vroslavo skyriui priklauso 1.10 narių. Pačiame Vrosla-

vo centre yra įsikūrusi lietuviška seklyčia. Seklyčia — tai tartum mažutė Lietuvos salelė Lenkijoje. Pravėrus duris prieš akis atsiveria Vilniaus panorama su Gedimino kalno papėdėje boluojančia katedra. Ten galima susipažinti su lietuvių dailininkų darbų reprodukcijomis. Jos kas mėnesį keičiamos. Ten galima pasiskaityti naujausius lietuvių laikraščius, žurnalus, knygas; kurių bibliotekėlėje yra apie 600 žinoma, išėjusių knygos ir laikraščiai, joms neįsileidžiami.

Vroslave yra gana populiarus lietuvių liaudies dainų ir šokių ansamblis «Vilnelė», kuris ne kartą pasirodė įvairiose Vroslavo ir Opolės vaivadijos vietovėse.

Lenkijoje yra apie 30 lietuvių pradžios mokyklų ir Punske liet. vidurinė mokykla. Vroslave yra lietuvių kalbos kursai. Stengiamasi Vroslave, kad vaikai išmokytų kalbėti taisyklinga lietuvių kalba.

AUSTRALIJA

«LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS»

Tokiu pavadinimu Lietuvos istorijos vaizdų spektaklis, parašytas ir rezisuotas G. Kazo kienės buvo pastatytas Sydneyje lietuvių «Dainavos» salėje. Jį atliko lietuvių jaunimas, apsirėngęs atitinkamo laikotarpio drabužiais.

Žilajai senovei atstovavo du Mindaugo ir Vytauto laikų epizodai, atgimimo laikotarpiui — dr. V. Kudirkos, M. K. Čiurlionio, Maironio kūriniai, dabarčiai — masinė scena, vaizduojanti užtvartą atskirta laisvosios išėjijos ir Sovietų okupuotos Lietuvos jaunimą. Virš užtvartos iškel-

tas, viena kitas siekiančias rankas lydėjo nesenstantys Maironio žodžiai: «Užtrauksim naują giesmę broliai, kurią jaunimas tesupras». Abi pusės jungties ilgesys taip buvo išreikštas šūkiu: «Bro liai, sujunkime rankas». Taip Sydneyje lietuviai paminėjo Tautos šventę. Panašių minėjimų buvo ir kitose Australijos lietuvių kolonijose.

KANADA

LAIŠKAI IŠ PUNSKO

Apie juos rašo «Tėviškės Žiburiuose» Regina Kutka: «Ant mano stalo guli visa eilė laiškų... Viskas prasidėjo po to, kai pasiunčiau paramos vienam nepažįstamam asmeniui. Labai greitai atsirado kitas prašantysis, paskui trečias, ketvirtas... Paruošiau 5 siuntinius, kurių pasiuntimas vos 4–5 doleriai. Kai jie pasiekė adresatus, atėjo 5 padėkos laiškai ir 5 nauji prašymai!

Pasiėmus tuos laiškus nuėjau pas šv. Jono Kr. parapiją Katal. Moterų Draugijos pirmininkę. Kaip tik tuo laiku moterys ruošė siuntinius į Punską. Išklausus mane, pirmininkė atsakė, kad turi 150 prašymų, o tegali išpildyti tik 49. Tačiau dėl viso ko priėmė iš manęs tuos laiškus su prašymais. Bet anie laiškai, tur būt, susilaukė likusių neišpildytųjų likimo. Gaila, o taip lengvai galėtu me padėti savo vargstantiems tautiečiam Punske. Visų jų prašymai kuklūs, juos būtų galima išpildyti. Vieni prašo tiktai atliekamų senų drabužių, kiti stačiai maldauja bent vaikams ką nors šiltesnio aprenkti, nes artinasi žiema.

Dvi tautietės prašo: «Jei neturite atliekamų drabužių, tai atsiųskite bent senų paklodžių iš kurių būtų galima padaryti vystyklai besirengiančiam kūdikiui išvysti pasaulio šviesą...» Viena prašo vaisių, kita — maldauja maldauja lietuviškos maldaknygės, nes Punske jų neįmanoma gauti...

PREMIJA VAIČIULAIČIUI

Vinco Krėvės vardo literatūrinės premijos (500 dol.) skiriamos kas antri metai Liet. Akademinių Sambūrių Montrealyje, vertintojų komisija balsų dauguma premija paskyrė Ant. Vaičiulaičiui už jo padavimų knygą «Gluosnių daina». Tai jau septintoji šio sambūrio premija. Beje, neseniai viena A. Vaičiulaičio knyga išversta anglų kalbon.

J. A. V.

SOLISTAS NOREIKA ŽAVĖJO ČIKAGIEČIUS

Vis labiau garsėjęs Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika lapkričio 9 d koncertavo Čikagos lietuviams. Koncertą ant greitųjų surengė privačių žmonių grupė. Nedidelė Prudential pastato auditorija buvo pilnutėlė. Jis dainavo pirmą kartą JAV-se. Nors Noreika dainavo ilgai, bet publika entuziastingai klausėsi ir dar išsiprašė bisui 4 dainas. Solistas dar koncertavo New York, Bostone, Clevelande ir Toronte.

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

Po kelių dienų sužinojau, kad departamento direktorius atleistas iš tarnybos, o apskrities viršininkas tik perkeltas tom pačiom pareigom į kitą (net geresnę) apskritį. Nustebau tokiu sprendimu ir supratau, kodėl Lipčius nenorėjo bendradarbiauti su departamentu.

O ten, departamente, būta ir labai gerų žmonių. Etatai neatitiko darbo, ir referantai sunkiai dirbo net vakarais.

UNIFORMUOTI KYŠIŲ ĖMĖJAI

Savo spaudos sekeijoje turėjau du žydus vertėjus. Jie sekė tiek Lietuvos, tiek Vilniaus žydų spaudą. Kasdien paruošdavo santrauką, o įdomesnių straipsnių ir vertimus. Abu buvo kuklūs ir darbštūs žmonės. Jiems tekdavo pa vesti ir daugybę laiškų, paimtų per kratas.

Spėjau, jog priimant juos, patikimumas jų buvo patikrin-

tas. Bet laikas nuo laiko vis dėlto saugiau pažūrėti į jų privatų gyvenimą, šeimą, ryšius, giminytę. Atrodė viskas tvarkoje, tik krito į akis, kad jie gyveno skurdžiai, o vienas jų turėjo labai gausią šeimą.

Palyginti su kitais vertėjais, jiedu gaudavo daug mažesnių atlyginimų. Kodėl? Mes gi patys mokame kitas kalbas, o žydų raštų niekas iš mūsų nepažįsta. Komunistai vartoja daugiausia žydų ir rusų kalbas — ir tai žydai vertėjai taip nupiginti, Pakėliau abiem atlyginimą. Jiedu kiek atgijo. Aš gi pradėjau gauti kai kada iš jų žinių iš žydų gyvenimo. Paskatai aš duodavau atlyginimo iš specialių fondų.

Vienas jų pranešė man, kad kažkoks žydėlis turįs man kokius svarbius žinių. Sutariau, kad jis suves tą žmogų su mano ryšiu valdininku, o valdininkas atves jį į nurodytą vieną iš mano butų.

Vakare devintą valandą va-

dininkas įvedė 28–29 metų vyrą, padoriai apsirėngusį. Iš pirmo žvilgsnio atrodė, lyg būtų knygvedys. Kas mes pasilikome vieni, aš paklausiau atėjusį, kas jis ir ką jis turi man pranešti. Atėjusis kalbėjo lėtai, lyg syarstydamas kiekvieną žodį.

— Čia žydų bendruomenės reikalas. Kai kurie asmenys dėl pinigų dare negerus dalykus. Anksčiau ar vėliau tai iškils, ir vėl žmonės sakys: žydai, žydai. O kuo mes kalti? Daug kas linkęs, kaip jie mano, lengvai uždirbti. Nepaiso priemonių. Taigi, mane pasiuntė pas jus keli įtakingi žydų bendruomenės piliečiai, Sako, jūs tai sutvarkysite.

— Reikalas toks, Yra vienas advokatas, na, jis nėra tikras advokatas, tik jis save taip vauina. Jis parūpina visiems, kas tik užmoka gerą piną, Lietuvos pasus, vi daus, užsienio — nesvarbu. Jam net nesvarbu asmuo — jis jo nemato, nieko neklausinėja. Paduok vargą, pavardę — tikrą ar išgalvotą — duok fotografijas, pinigą — ir lgausi, ko nori... Atvyksta žmo-

nės per demarkacijos liniją, ar jie iš Lenkijos, ar Sovietų — niekas jų neklausia, ir tokiu būdu aprūpina dokumentais.

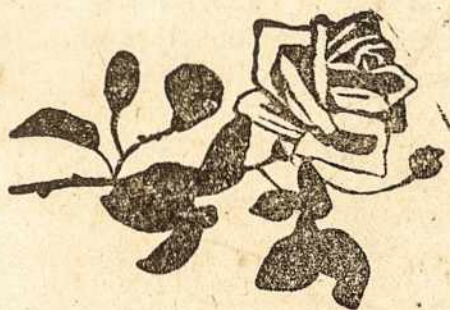
— Girdėjau, kad jūsų bendruomenė svarsto paprastai visus reikalus, ir net civilinius savo narių ginčus sprendžia. Žydai tarp savęs vengia teismų. Kodėl šio klausimo pati bendruomenė nesutvarko? Pagaliau turime ministrą žydų reikalams. Jis dažnai kelia skundus dėl tikrai ar tariamai padarytų jūsų tautiečiams skriaudų arba tarpininkauja įsileisti išties šeimoms iš Sovietų. Gal išmintinga būtų permainingai, rodant lojalumą ir valstybingumą, pa duoti davinius apie tą kriminalinę bylą vidaus reikalų ministrui? — paklausiau «delegatą».

Tas mano paklausimas nebūtinai reiškė mano paties tuo reikalu įsitikinimą. Aš norėjau daugiau patirti, kokie motyvai atvedė jį pas mane. Stengiausi suprasti kiekvieną žmogų, turėjau daug metų patirties. Tačiau prieš mane sėdintis dar buvo man mišlė. Kas jis? Atsitikti

nis, neištirtas žmogus, tikrai kanalo pasiūstas, ar savo asmeniniais interesais susirūpinęs? Gal tas «advokatas» jį patį išmušė iš pelningo biznio? O gal man spąstai iš to sukto ableisto Piliečių Apsaugos departamenta inspektoriaus ir panašių suinteresuotų asmenų? Suimsi vieną, kitą — o dar ko gero pasiredys dokumentai legaliai gauti. Juokas...

I tuos klausimus mintyse greitai ėjo ir atsakymai: nesukubėk, išitirk; prisileisk: nukonkuravo; likviduok vieną gaują, sek pranešėją toliau. Prisimink Rosenfeldo (slaptosios spaustuvės redaktoriaus) vidaus pasą, gal iš to paties šaltinio? Spąstai? Jau pats faktas, kad pagalvojai apie tai, sako: būki atsargus...

(B. D.)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 15,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 50,00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 75,00; Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 30 SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 20,00 paskutiniajame N Cr. \$ 15,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. \$ 10,00 Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dėl cia gimusių lietuvių veiklos

PIRMA PAŽIŪRĖKIME, KOKIA YRA TOKIŲ IŠEIVIŲ VEIKLA JAV-SE

Lietuviai pradėjo emigruoti į JAV-bes dar praeito šimtmečio gale. Prieš I Pasaulinį Karą jų jau buvo daug. Labai daug atvyko tam karui pasibaigus ir vėliau. Jie sukūrė palengva daug įvairių sambūrių ir draugijų. Lietuvos Vyčiai yra viena iš nedaugelio tų senųjų ateivių ir jų vaikų įsteigtų draugijų, dar ir dabar rodančių nemažą veiklumą.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA SENIAU

Lietuvos Vyčių draugiją oficialiai buvo jaunimo atstovų įkurta 1913 m. balandžio 27 d. Lawrence, Mass. Gi 1915 metais ji turėjo 40 kuopų su 1500 narių, gi 1919 metais net 103 kuopas su 4100 narių.

Ši Amerikos lietuvių katalikų jaunimo draugija rūpinosi jaunimo švietimu, lietuviškumo auklėjimu, chorais, vėliau ji daug pajėgų skyrė Lietuvos Nepriklausomybės atgavimui ir stiprinimui. Ji daug prisidėjo ir rėmė Lietuvos Fondą, Lietuvių tautos tarybas, Lietuvos laisvės sargus, parašų rinkimą JAV prezidentui dėl Lietuvos pripažinimo de jure. Daug jos narių išvyko darbuotis laisvojoje Lietuvoje.

Nepriklausomos Lietuvos laikais ji steigė apdraudas ir ir pašalpos fondus, moksleiviams šelpti fondą, premijas dramai, pašalpas jaunimo sportui. Vyčiai suorganizavo taip pat visą eilę ekskursijų į Lietuvą, kurios palaikė išėivių vaikų lietuviškumą ir bendravimą su tautiečiais.

Šiuo laiku jų veikla nusilpo dėl steigiamų lietuvių para-pijose kitų sambūrių ir jaunimo suamerikonėjimo. Po II Pasaulinio Karo jų veikla vėl sustiprėjo. Vėl atgaivinami lietuvių kalbos kursai, bibliotekėlės chorai ir ruošiami jaunimo vadų kursai. Iš pabėgėlių jaunimo tarpo įsijunga tik vienas kitas...

VYČIŲ PATRIOTINĖ VEIKLA DABAR

Dabartiniu metu Čikagoje Vyčiai turi net savo chorą ir nuosavus namus. Dabar jų tarpe vyrauja vidutinio ir vyresnio amžiaus lietuvių (senjorai). Turi gerai išvystę socialinę pramoginę veiklą. Be to, bendrai leidžia savo žurnalą. Jį redaguoja Amerikoje gimusi lietuvaitė Irenė Senkutė. Praeitų metų liepos mėnesį jie turėjo šaunų VYČIŲ SEMĄ Philadelphia delphijoje, Pha., su gausiu atstovų ir svečių skaičiumi. Dabar Lietuvos Vyčių pirmininku yra gabus senosios kartos išėivių vaikas prof. dr. Jokūbas Štukas (pagarsėjęs savo išleistomis plokštelėmis).

Lietuvai laisvės netekus jie suorganizavo laiškuosąją — rašo laiškus amerikoniškų laikraščių redaktoriams, kuriuose aiškina dabartinę Lietuvos nelaimę, protestuoja prieš Sovietų Sąjungos melus, rašo laiškus senatoriams kongreso atstovams, Vyriausybės kabineto nariams politikams ir kitiems įtakingiems amerikiečiams apie Lietuvos laisvės siekimus bei kovas atgauti ją.

Dabar šių laiškų sąjūdžiui vadovauja jau trečiosios kartos lietuvių, ypač kun. J. Jutkevičius (Jutt), K. Vaškas ir kiti. Kasmet parašoma per 60.000 tokių laiškų. 1955 m. vyčiai įsteigė atskirą medalį amerikiečiui, atlikus ryškesnį žygį Lietuvos laisvei. Jis iškilmingai jau įteiktas visai eilei žymių amerikiečių.

Praeitais metais jų Lietuvos Reikalų komisija ypatingai buvo išplėtusi savo veiklą. Jos dėka daug laiškų buvo parašyta, skatinant valdžios ir kitus ponus prisiminti Lietuvos dieną savo kalbose, daug asmenų aplankyta, kad pritarėtų pastangoms prisidėti JAV atgauti kuo greičiau Lietuvos nepriklausomybę, Pagal turimas žinias pasiekta — ar prisidėta pasiekti — kad 16 gubernatorių ir 27 miestų burmistras pasiskelbė Vasario 16 kaip Lietuvos respublikos dieną savo vals-

tijose ar miestuose; — 117 kongreso atstovų ir 23 senatoriai pasakė kalbas kongrese; — 4 televizijos stotys ir 9 radijo stotys surengė programas Lietuvos šventei paminėti; — 101 laikraštis skelbė Lietuvos dienos minėjimus savo skiltyse patalpino; — Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga Lietuvos trišpalvėsavo prie 10 miestų ro-tušių (prefektūrų).

IR Į BRAZILIJĄ KA- PANĄSAUS...

Ar negalėtų padaryti ką panašaus ir Brazilijoje gimę ar kūdikiai atvežti lietuviai? Be abejo, II ir III kartos lietuvių Brazilijoje padėtis ir aplinka yra gana kitokia, kaip JAV-se.

Tačiau prie gerų norų, turint galvoje nemažą skaičių pajėgių, išsimokėlinusių, aukštas vietas užimančių, ekonomiškai gerai stovinčių Brazilijos lietuvių, ši išėivių lietuvių karta galėtų gana daug padaryti ir Lietuvos laisvini mo byloje ir Lietuvoje bei čia esantiems lietuviams, ir savo bei savo vaikų dvasios praturtinimui lietuviškosios kultūros labiais.

Manychiau, kad tuo reikalu galėtų imtis iniciatyvos ar lietuviškos parapijos, ar Brazilijos Lietuvių Sąjunga, ar Lietuvių Bendruomenė ar grupelė buv. ateitininkų. Galėtų gal pradėti nuo susipažinimo vakarienių, vakarų, kultūrinio sekmadienio popiečio, kuriam reikalui ekipo sudarymo ar pan. Paskui prieiti prie didesnių uždavinių. Dalykas svarbus — ir galimas!

P. D.

DĖL RELIGIJOS PERSEKIOJIMO I JT

«The Tablet», New Yorko katalikų vyskupijos laikraštis paskelbė ištisą tekstą lietuvių kreipimosi į Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių sekretoriatą. Tas daugiau kaip 1.000 žmonių prašymas, kuriam kreipiamas sekretoriato dėmesys į Lietuvoje vykdomą religijos persekiojimą, buvo priimtas Lietuvos Laisvės Kovos Metų baigiamajame susirinkime — koncerte, įvykiame Brooklyno Franklin K. Lane vidurinės mokyklos salėje.

(Elta)

SOVIETŲ LIETUVOJE MIRĘ KUNIGAI

Neseniai Lietuvoje mirė kun. Šveikauskas, Telšių vyskupijos, ir kun. Maciulevičius, Kaišiadorių vyskupijos ir kitų vyskupijų daugumas kunigų. Sovietų Lietuvoje yra nemažai sergančių kunigų, ypač vyresnio amžiaus. Lietuvoje kunigai labai persekiojami.

Idomus Komunistas

Idomiausias Europos komunistas bus maršalas Tito, kuris 1948 m. drįso pasipriešinti Stalinui ir išsaugojo Jugoslavijos nepriklausomybę. Bet nemažiau idomus yra ir artimas jo bendradarbis Milovan Djilas, kuris anais metais patarė Titui daryti tą drąsų žingsnį ir sprukti iš Stalino repitų. Tiesa, už savo kritiką Djilas jau seniai prarado Tito malonę, bet niekas negali paneigti jo nuopelnų, kad ta savo kritika jis atitolino Jugoslaviją nuo griežtos komunistinio linijos.

IDEALISTAS IR DIDVYRIS

Milovan Djilas nuoširdžiai tikėjo, kad įgyvendinus komunistinį, išnyks klasių skirtumai, išsispres politinės, ekonominės ir socialinės problemos. Todėl jis įsirašė į komunistų partiją ir aktyviai joje veikė. Jis buvo išrinktas į Politbiurą ir pasižymėjo giliu protavimu. Djilas daug kartų vyko į Maskvą aptarti su Stalinu įvairių klausimų. Kilus II Pasauliniam karui, jis stojo į partizanus, pasiekė net generolo laipsnį ir kartu su Tito tapo tautos didvyriu. Pasibaigus karui, jis tapo Jugoslavijos viceprezidentu. Tai buvo jo politinio gyvenimo viršūnė.

Bet Djilas tuo nepasitenkino. Stebėdamas, kas dedasi Jugoslavijoje, jis matė daug negerovių, kurių negalėjo nu tylėti. Visų pirma jis matė iškilančią naują partijos narių ir valdininkų klasę, kuri džiaugėsi įvairiomis privilegijomis. Ji užėmė senų ponų vietą. Koncentruodami viską į savo rankas, tie naujieji ponai išūgdė tokį biurokratizmą, kokio Jugoslavija nebuvo mačiusi. Ypač jam nepatiko nuolatinis rusų kišimasis į Jugoslavijos vidaus dalykus. Milovan Djilas buvo garbingas žmogus ir pradėjo kelti savo balsą. Taip besielgdamas, jis prarado viceprezidento vietą ir vieną dieną atsidūrė kalėjime.

Sėdėdamas kalėjime, jis turėjo laiko mąstyti. To mąstymo vaisius yra 2 jo knygos, vardu «Naujoji Klasė» ir «Po kalbiai su Stalinu». 1967 m. Djilas buvo paleistas iš kalėjimo.

STEBISI KAPITALIZMU

Praėjusiais metais jis nutarė aplankyti JAV ir pasižiūrėti, kaip ten žmonės gyvena. Pabuvęs keletą mėnesių Djilas taip išsireiškė: «Aš visą laiką maniau, kad mūsų kapitalizmo kritika yra netvarkoj. Jei kapitalizmas būtų toki blo-ga sistema, kaip mes ją vaizduojam, ar ji būtų galėjusi kurti tokį gerą gyvenimą visiems?»

Djilas, žinoma, netapo kapitalizmo šalininku. Tačiau jis suprato, kad komunistinis yra žmogų žeminanti politinė, ekonominė ir socialinė sistema.

Komunistų santvarkoj laisvi yra tik tie, kurie pasiekia aukščiausias partijos vietas. Kiti maitinasi tik tais laisvės trupiniais, kurie nupuola nuo naujųjų ponų stalo. Todėl, apžvelgdamas dabartinį Rusijos gyvenimą, Djilas taip rašo: «Stalinas įtempė Sovietų Sąjungą į pramonės amžių, var-todamas brutalią jėgą namie ir vogdamas techniką užsienyje. Šitame žiauriame procese gimė naujoji klasė, susidedanti iš valdininkų bei partijos vadų. Iš tos grupės žmonių paeina dabartiniai Sovietų lyderiai. Jiems rūpi tik išlaikyti savo poziciją ir privilegijas. Kaip džiunglių parazitai, kaip toji naujoji klasė auga, maitindamosi iš Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos tautų. Jos nariai geidžia Vengrijos medžiagų, Rumunijos naftos, Rytų Vokietijos plieno. Todėl jie yra pasiryžę išlaikyti iš Stalino paveldėtą imperiją.

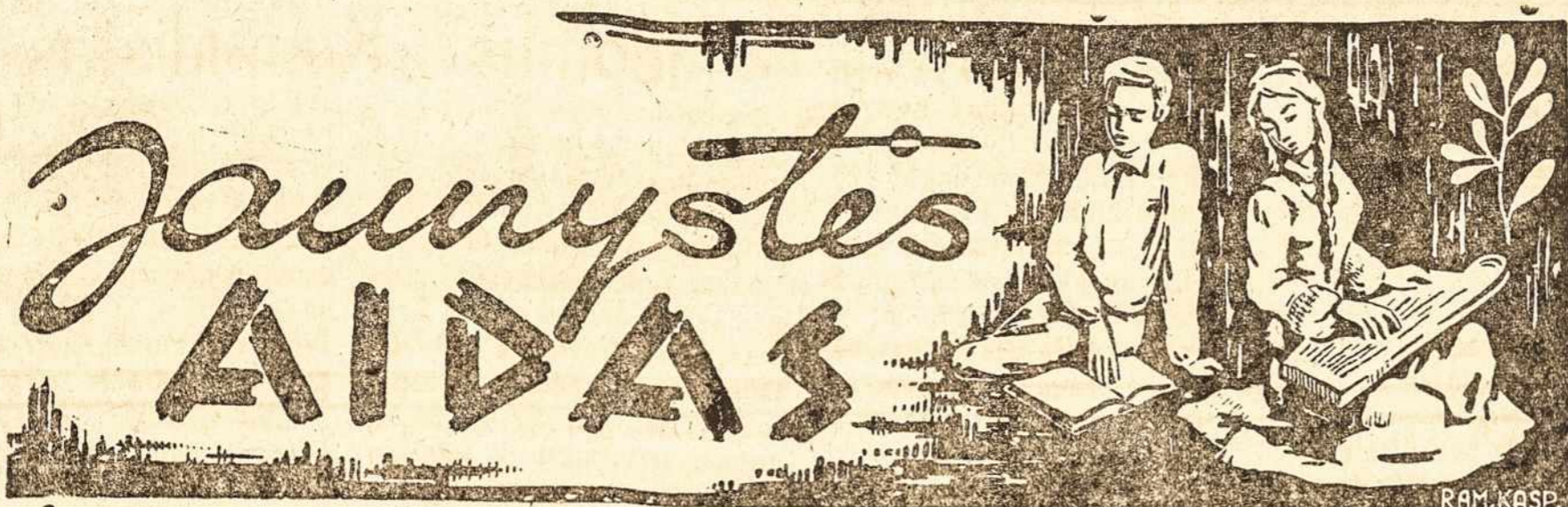
JUGOSLAVIJA IR SOV. RUSIJA

«Žinoma», rašo Djilas toliau, «aš nepritariu visam tam kas pas mus daroma nuo 1948 m. Bet pas mus yra ir gerų dalykų. Mes užmezgėm gerus prekybos santykius su Vakarais. Mes bandome įvairius ekonominius metodus dažnai su pasisekimu. Laisvojo pasaulio spauda parduvinėjama visus. Ji gali lankyti mūsų kraštą ir mes galime išvažiuoti į užsienį. Nors mūsų pramonė mažesnė už kaimynų, bet mūsų gyvenimo lygis pralenkia jų».

Atkreipęs dėmesį į strateginę Jugoslavijos padėtį, Djilas sako, kad iš dabartinių Rusijos valdovų visko galima laukti. Praėjusiais metais rusai okupavo Čekoslovakiją. Tas pats likimas gali ištikti ir Jugoslaviją. Todėl vakarai turi stiprinti NATO jėgas ir užtikrinti aiškią ginklų persvarą.

Neseniai anglų spaudoje pasisklido žinia, kad savo laiku maršalas Tito išpėjo Dubčeką, jog rusai ruošiasi užimti Čekoslovakiją. Bet Dubčekas tam netikėjo. Dabar Milovan Djilas išpėja laisvąjį pasaulį, kad rusai gali užimti ir jo tėvynę. Tas idomus komunistas žino, apie ką jis kalba. Juk rusų imperializmas patiliko toks pat, koks buvo carų laikais. Pasikeitė ne politikos esmė, bet jos priemonės. Seniau rusai didino savo imperiją per panslavizmą, dabar per komunistizmą. Maršalo Tito ir Milovan Djilas rūpesčiai dar nepasibaigė. Bet į komunistizmą jie žlūri jau kitom akim. Todėl jo ir kratosi. Deja, dėl daugelio žmonių akluo komunistas iki šiol buvo labai pelningas rusų biznesas.

P. P.

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Ar naudinga mokytis lietuviškai?

Daug lietuvių tėvų ir čia gimusių jaunuolių kalba: «Neapsimoka mokytis lietuviškai. Nėra jo kios naudos mokėti savo tėvų kalbą». Tačiau taip atrodo tik paviršutiniškai žiūrint. Iš tikro yra daug motyvų ir visokeriopos naudos mokytis lietuviškai kalbėti, skaityti, rašyti ir būti Brazilijos lietuviu, lietuve.

Visą eilę tų motyvų išsako Julė Ignatavičiūtė, VI skyriaus mokinė žemiau patalpintame rašinėy: «Kodėl aš kalbu lietuviškai?» — būtent: — tai kalba tautos, iš kurios ji kilusi; — kalbėti dar viena kalba yra žmogui garbė; — lietuvių kalba yra reikalinga bendraujant su lietuviams: jų draugijose, pobūviuose, parengimuose, su tėvais, vyresniosios kartos žmonėmis. Tai suteikia jiems didelio dvasinio pasitenkinimo, ir įgalina juose būti tikru dalyviu, neverčiant juos kalbėti svetima kalba ir nesugadinant jų blogu brazilišku ištarimu savosios

Be to, lietuviai mielai eina pas mokančius ar bent suprantančius lietuviškai gerus profesionalus — gydytojus, dantistus, advokatus ir prekybininkus.

GINTARIEČIAM NUVYKUS I JAV

Praeitais metais Urugvajaus lietuvių tautinių šokių grupė «Gintaras» nuvyko į III JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventę. Be abejo, niekas ten lietuvių nemoka ispaniškai. Buvę labai gerai kad šokėjai pajėgė kalbėtis lietuviškai. Šiaip būtų buvę neįmanoma nei bendrauti, nei apgyvendinti juos lietuvių šeimose nemokamai. Visa jų eilė pasiliko ten ilgesniam laikui, gavę darbo lietuvių dėka. Kiti net persikels ten gyventi.

Taigi, nuvažiavus pas tautiečius kitur tik mokėjimas lietuvių kalbos įgalina bendravimą ir atveria jų širdis namų duris ir rankas pagalbai.

Kaip bet kurios kalbos, taip ir lietuvių kalbos žinojimas atveria plačiai vartus į kitos kultūros turtus. Mūsų dvasia praturtėja naujais dvasiniais turtais. O kas mums arčiau pasiektina, jei ne lietuviškoji kultūra?

Ir kam didesnė pareiga atsėdėti ir padėti, jei ne lietuvių tautai, juk jei jūs būtute gimę ne Brazilijos lietuviams, o gimę Brazilijos negrais, visai kitoks, mažai išvystytas, skurdus būtų jūsų gyvenimas! Ir kam reikalinga labiausiai mūsų pagalbos, jei ne suvargusiai lietuviškajai tautai?!

IŠVYSTO NAUJUS SUGEBĖJIMUS IR GALIMYBES

Pasaulinio garso smegenų chirurgas dr. Wil der Penfield, ilgametis McGill universiteto Montrealy Neurologijos Instituto direktorius yra tos nuomonės, kad išmokimas kalbėti keliomis kalbomis labai išmankština smegenis ir padaro juos pajėgesnius bet kuriam kitam dalykui išmokti. Mat, naujos kalbos išmokimas ir jos vartojimas reiškia labai sudėtingą smegenų naudojimą.

Anot dr. Park, jei išmokstama antros kalbos tarp 5–12 metų, tai to vaiko įsigijimą — smegenyse ir galvosenoje susidariusių asociacijų dėka — kažkoks sugebėjimas išmokti lengvai kitų svetimų kalbų. Tas sugebėjimas pastebėtas ir JAV bei Kanados lietuvių mokinių tarpe. Jie, mokė-

dami lietuvių ir anglų kalbas, mokosi daug geriau kitas kalbas ir kitus dalykus, negu amerikiečiai ir kanadiečiai. o išmokti lietuviškai vaikui ar jaunuoliui nesunku, turint čia pat namie lietuviškai kalbančius tėvus ar senelius. Gi mūsų moderniais laikais mokėjimas kitos kalbos atveria naujų galimybių darbe ir gyvenime.

Taigi, jei patys vaikai, jaunuoliai mokosi ar jų vispusiškai susipratę lietuviai tėvai kalba lietuviškai, tai ne vien praturtina savo dvasią ir išvysto «lietuviškumą», bet ir pajėgesnius smegenis, naujus sugebėjimus, atveria naujas galimybes. Kas gaili teigti, kad iš lietuviškumo ir lietuvių kalbos «duonos nevalgysi»? Priešingai, gal kaip tik geresnė.

KODEL AŠ KALBU LIETUVISKAI?

Aš visada kalbu lietuviškai. Ir kalbu todėl, kad aš esu lietuvaitė. Be to, man garbė, kada žmonės išgirsta mane kalbant lietuviškai.

Einu į lietuvių parapijos bažnyčią ir į lietuvių mokyklą šeštadieniais. Taip pat esu skautė, ir mes savo sueigose visada turim kalbėti tik lietuviškai. Jei kalbam angliškai, tai sumažina taškus.

Kai kada atvyksta pas mus mano teta, tai būtinai reikia kalbėti lietuviškai. Jai tai labai patinka. O namie su savo tėveliais, net jei kokia amerikė yra atėjusi, būtinai turiu kalbėti tik lietuviškai.

Viena mano pusseserė turi du berniukus, kurie jau pradeda kalbėti. Pusseserė nori, kad jie išmoktų lietuviškai, tad ir su jais susitikusi

turiu kalbėti lietuviškai.

Net ir viena mano draugė amerikė prašo, kad aš ją išmokyčiau lietuvių kalbos. Ir aš ją mokau. O ji, man atsilýgiadama, mane moko skambinti pianinu

Julia Ignatavičiūtė, 6 sk.

Šv. Kazimiero lit. mok.

Cleveland, Ohio, JAV.

Ko norėtu 1968 metu «Miss Universo», Brazilijos Gražuolė.

MARTA VASCONCELOS yra gimusi Salvador mieste, Bahia valstijoje. Nuo pat mažens konservatyvūs tėvai laikė ją perdėtai griežtoje drausmėje. Kai 14-metė susipažino su būsimuoju savo sužadėtinu, tai motina uždraudė visai su juo susitikti. Tik po dviejų metų, pačiam Reinaldai prašant, tėvai leido susitikinėti su juo. Bet tik prie jų namo durų, stebint juodu tėvams ir kaimynams.

Baigdamą gimnaziją, pradeda ji duoti pamokas kitiems. Tai padeda nugalėti nedrausmą ir sustiprina pasitikėjimą savimi. Laimi gražuolės titulą savo gimtajame mieste, o vėliau išrenkama visos Brazilijos gražuole. Salvador Bridge Club globojama ir skatinama, sutinka prisistatyti Miss Universo — Pasaulio Gražuolės rinkimams Miami mieste, Florida, JAV-ee. Ir laimėjo juos. Išrenkama Miss Universo 1968 metams — Grožio Karalienė.

Be to dabar, turėdama tiek įvairių galimybių, tiek kgarbintojų, tiek pasirodymų įvairiose programose — ji lieka kukli, neišdidinti mergaitė, ne vaidinanti kokios princesės ar karalienės ar pripažintosios gražuolės koketės. Ji nenori tapti kokia artistė, bet nori grįžti iš suvaržyto grožio karalienės «viešpatavimo» į paprastos moters gyvenimą.

Nors tiek garbintojų turėdama, ji lieka ištikima savo sužadėtinui Reinaldo Loureiro. Anot Martos, kaip tos pasakos Mažasis Princas, pirmas tepažinęs savo išaugintos ir pamiltosios rožės grožį, o paskui pamatęs ištisus gražių rožių sodus, liekasi prie savo mylimosios rožės — taip ir ji prie savo pirmiausio pamulto vaikinio.

Žurnalistės Carmen da Silva paklausta, ko ji labiausiai norėtų, kokį pasaulį svajoja, Marta atsakė iš lėto susijaudinusi:

— Ach, savo vaizduotėje, savo sapnuose... aš norėčiau pasaulio, kur žmonės suprastų, užjaustų vieni kitus; kuriame daug meilės ir kur nebūtų veidmainystės, kur visi būtų tartam vaikais, kūdikiškai tiesūs ir trykštą nuoširdžiu jausmingumu.

— Aš norėčiau tokio pasaulio, kur kiekvienas atsivertų kitam, gyventų dėl kitų, kad nepasilikytų užsidaręs nelaimingas savyje tarp savo egoizmo ir neprieinamumo sienų. Žinau, kad tikrovėje to nėra, bet...

Tai jos giliausias troškimas, jos intimiausias linkėjimas išsikovoti tai žmonėms. Reikia tikėtis, kad ji savo didžiu grožiu ir dvasingumu daug prisidės prie to.

Iš žurnalo «CLAUDIA», sausis 1969

Statybinę medžiagą — betoną — pirmieji panaudoję senovės romėnai.

Kirmelės nematodai išlaiko tokią radioaktyvaus spinduliavimo dozę, kuri užmuštų šimtą žmonių.

KEIČIAMAS NERINGOS VARDAS

Gražusis Neringos pusiasalis — esąs tarp Baltijos Jūros ir Kuršių Marių — dabar pradedamas vadinti Nerijs. Neringos vardas teks planuojamam statyti miestui kurio problemas svarstė Nidoje susirinkę Vilniaus, Klaipėdos, Kauno architektai, turistinių ir kurortinių įstaigų atstovai. Pasitarimo dalyviams buvę pateikti du projektai. Vienas jų siūlęs miestą statyti miške Juodkrantės link. Bet dėl gamtai grėsiančios žalos nesusilaukęs pritarimo.

Antrajame projekte Neringa numatoma palikti tokią, kokia ji dabar yra — tautiniu parku; draustinu, turistinė vietoje, atsisakant kurotinio miesto minties. Pasitarimo dalyviai pritarė vasarnamių tipo statybai, suderinti su liaudies statybos tradicijomis. Senąsias žvejų sodybas nutarta saugoti kaip architektūrinius paminklus. Pasitarimo dalyviai pareiškė baimės Neringos likimu, jei ten būtų atrasta dabar jau vykdomais grėžimais naftos ir būtų išvystyta naftos apdirbimo pramonė.

KAULAI IŠ SIBIRO Į LIETUVĄ

Jurgis Biliūnas — artimas giminaitis rašytojo Jono Biliūno — gyvendamas Amerikoje, Omahos mieste, draug su advokatu J. P. Uvick (Junevičiumi), A. Bulota ir keliais atstovais buvo 1921 metais gegužės 31 d. nuvykęs pas JAV prezidentą Warren G. Harding prašyti, kad Lietu-

va būtų pripažinta de jure. Ta proga prezidentui buvo įteikta 140 knygų su milijonu parašų.

Parvykęs į Nepriklausomą Lietuvą, J. Biliūnas buvo daugelį metų Kurklių valsčiaus viršaičiu, Bolševikams okupuus Lietuvą. Biliūnai buvo išvežti į Sibirą. Ten jis ir mirė. Prieš mirdamas prašė: «Aš norėčiau, kad mano kaulus kas parvežtų į Lietuvą, į Kurklius».

Jo artimieji, vykdydami mirusio paskutinę valią, palikus parvežė ir praeitų metų liepos 6 d. palaidojo Kurklių kapinėse prie 1941 m. žuvusių lietuvių. Pagaliau palaidotas Lietuvos žemėje, dėl kurios jis tiek daug dirbo!

NAUJOSIOS KNYGOS LIETUVOJE

Vilniuje išleisti naujų grožinės literatūros leidinių sąrašas yra M. Sluckio naujas romanas «UOSTAS MANO — NERAMUS», kur vaizduojama nūdienė inteligentija darbe ir šeimoje, 499 puslapių. Yra levos Simonaitytės atsiminimų ciklo nauja knyga «GRETIMOS ISTORIJĖLĖS» iš Klaipėdos krašto žmonių gyvenimo, 132 pusl. Yra J. Būtėno «MĒLINIEJI KAREIVIAI», apie suirutę Lietuvos kaimo I Pasaulinio Karo metu, 260 pusl. Yra J. Dovydaičio «PILIES SKERSGATVIS» — 307 pusl. apysaka apie gyvenimą Vilniuje po II Pasaulinio Karo.

Taip pat išleista O. Narbutienės monografija «JUOZAS NAUJALIS» — istorija muzikos apie tą lietuvių muziką, kompozitorių ir vargonininką. Ir besidomintiems Egiptu —

I. Andriulytės — Aleksienės J. A. V. «SENOJO EGIPTO DAILĖ», 102 psl.

MIRĖ URUGVAJUJE

Paskutiniais mėnesiais mirė Urugvajuje Antanas Fejertas, Juozas Vaitiekaitis, Pakštys, Martynas Datkevičius, Jonas Balčiūnas, Kazimieras Balčiūnas, Albinas Raugalas.

KATALIKAI SUOMIJOJE

I protestantišką Suomiją kraštą vysk. William Coblen atvyko 1924 m. Rado tada 4 kunigus su 2 parapijom. Kai 1967 m. vyskupas pasitraukė, paliko apie 20 kunigų, 40 seselių, aptarnaujančių 2.600 katalikų. Vyskupas aiškina, jog katalikų dvasiškiu misija ten yra ne noras atversti iš vieno tikėjimo į kitą, bet padėti kad vieni kitus geriau suprastų, atsikratytų neteisingų nuomonių ir būtų pašalintas vienu kitais nepasitikėjimas.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

ĮSIDĒMĒTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO:

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams. Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289, S. Paulo Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui. Atėikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas. Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pío Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmininkas p. Juozas Mateionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 51-4011.

TĒVAI JĒZUITAI: Rua Lituania, 67, Mooka — Tel. 92-2263

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJOJ — Pirmininkas p. Aleksandras Bumblis, Rua Gen. Fonseca Teles, 606 Tel. 81-6423.

Iždininkas p. JURGE GARĖKA. Rua Oratorio, 3093, Alto da Mooca.

LIETUVIŲ KALBOS

PAMOKOS S. PAULY:

V. ANASTACIO, Rua Camacan, 625 — trečiadieniai 18,30 val.

MOOCA, Rua Lituania, 67 šeštadieniai 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Mooca r. Lituania, 67 Lietuvių Namų koplyčioje:

Sekmadieniai ir šventadieniai 8,00 ir 17,00 val. Darbdienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko, kai turimos metinės ar 7 d mišios;

Išpažintys čia klausomai kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val. Bom Retire, 10 val. Utinga 16,30 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8,30 val.; Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val.; Vila Bonilha 11,15 val. V. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAIS 18 val. 40 min.

Dalyvaukime Vasario 16 Minėjime

VASARIO 23, SEKMADIENĮ

15 val. Šv. Mišios Vila Zelinos Bažnyčioje. Mišias aukos t. Jonas Bružikas, S. J.

Pamokslą sakys kun. J. Šeškevičius.

Tuoju po pamaldų iškilmingas posėdis Seselių Pranciškiečių gimnazijos salėje.

Atidarymo žodis — Lietuvos Bendruomenės Valdybos Pirmiainkas Juozas Tijunėlis.

Pagrindinis kalbėtojas — Aleksandras Vinkšnaitis.

Meninėje dalyje bus pastatyta Naumiestiško trijų veiksmų drama «Baisusis Birželis», Režisuoja Vincas Tubelis.

Minėjimą organizuoja Brazilijos Lietuvos Bendruomenė. Visi lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti.

VYRU BROLIJA RENGIA PIKNIKA!

- Kada?
- Vasario 9 dieną.
- Kame?
- Praia Grande.
- Kaip nuvažiuoti?

— Pasiteiraukite ir pakvietimus gaukite pas visus Sv. Juozapo vyrų Brolijos narius, o Casa Verde dar ir pas Andrių Stankūną bei Matelionius, gi Vila Prudente pas Motiejų Tamaliūną.

— Ačiū už informaciją. Tikrai būsiu.

OFICIALUS TARYBOS POSĖDIS šauklamas kovo mėn. 7 dieną 19 val. Dr. V. Kudirkos rūmuose.

Atskiri pakvietimai tarybos nariams nebus siunčiami. Visų tarybos narių dalyvavimas butinas.

Kun. J. Šeškevičius
Tarybos Pirmiainkas

ATITAIŠOME IR ATSIPRAŠOME

Praeitą «Mūsų Lietuvos» Garbės Leidėjai yra ne vien tik Norberto Stasiulionis, bet ir MONIKA JONAVIČIUTĖ, kaip anksčiau toj pačioj «Mūsų Lietuvoje» buvo paskelbta.

Užpraeitame «M.L.» nr. Dėdės Juozo straipsnyje buvo atspausdinta: «Liūdnesnis dalykas buvo girdėti daug lietuviškoje eglutėje dalyvavusių vaikų, kurie tarp savęs kalbėjosi portugališkai». Turėjo būti: «...vaikų, su kuriais kai kurie tėvai kalbėjosi portugališkai». Redakcija

JUSTAS BAIBOKAS

Jau 27 metai kai deda naujas įvairiausias metalines duris, o senas pataiso, kaip naujas. Pataiso ir įvairius užraktus.

Fabrica-se portas de aço ondulado e conserta-se portas usadas, deixando no estado de novas. Conserta-se qualquer fechadura, Fone 93-3687 (rec.) e 93-9889 (prov.) Rua Camé, 773, Parque da Mooca, S. Paulo.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo

Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIFORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo

RAIOS X

Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206,

Vila Prudente, Tel. 63-5352

BŪKITE ATSARGŪS IR IŠMINTINGI!

Pirkdami ar parduodami pirmiausia kreipkitės pas savo tautiečius. Lietuvio STASIO VANCEVIČIAUS ko mercinė pirkimo ir pardavimo raštinė ESCRITORIO COMERCIAL DE COMPRAS E VENDAS

LITUANICA

Jums visada mielai ir gerai patarnaus.

Perkame, taisome ir parduodame VENTILIATORIUS RAŠOMAS ir SKAIČIAVIMO bei REGISTRAVIMO MAŠINAS, MAŠINŲ PRODUKTUS bei ĮVAIRIŲ RUŠIŲ GĖRIMUS. Mūsų kainos žemiausios ir produktų rūšis aukščiausia. Virš 10 ner. pirkinius pristatome į namus. Taip pat reikalingos lietuviškos mergaitės, geros išvaizdos kaip raštininkės ar parduotuvės.

Ašmeniškai kreipkitės arba telefonu skambinkite šiuo adresu:

LITUANICA — Avenida Prestes Maia, 241, ou Brigadeiro Tobias, 118, 3º andar, conjuntos 3011 e 3013. Telefonas 33-2845, Ramal 28, São Paulo.

Mielam prieteliui VINCUI BARTKUI dėl jo brolio MOTIEJAUS BARTKAUS

mirties labai nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškia Juozo ir Jurgio MATELIONIŲ šeimos

Mano gerajam draugui VINCUI BARTKUI dėl mylimo brolio.

MOTIEJAUS BARTKAUS

mirties, gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškia Stasys Vancevičius su šeima

Mirus brangiam broliui MOTIEJUI BARTKUI

nuoširdžiai dėkoju Petriui Žarkauskui ir jo žmonai Adelei už didelį užjautimą ir rūpestingumą dar jo ligos metu; taip pat ir Putvinskų, Adulių, Kubiliūnų, Valučių, Patinskų, Tamoševičių, Vidžiūnų, Meškauskų, Šimbelių, Pipirų, Sadauskų ir Petro Karalkevičiaus šeimoms bei kitiems Dr. Jono Basanavičiaus mokyklos Globėjų nariams už palydėjimą į amžinojo poilsio vietą, gėles ir vainiką.

Vincas Bartkus.

PAVYKĖS SAJUNGOS SUSIRINKIMAS

Praeitą sekmadienį, sausio 26 d. Vila Beloje, Dr. Basanavičiaus rūmuose įvyko visuotinis Brazilijos Lietuvos Sąjungos susirinkimas. Jame padaryta pranešimą Sąjungos valdyba, ir davė finansinę metinę apyskaitą Revizijos Komisijai, kuri rado Sąjungos knygas pilnoje tvarkoje.

Buvo perrinkta beveik ta

pati S-gos valdyba, būtent: pirmininkas A. Bumblis, vicepir. Draugelis, I sekretorius (portugalų kl.) V. Ambrozevičius, II (lietuvių kl.) Aleks. Bogušauskas, išdininkas Jurgis Garška, ūkio vedėjas Julius Žvingila. Perrinkta beveik ta pati ir Revizijos komisija: Jonas Antanaitis, Norb. Stasiulionis, Ant. Navickas, ir nariai kandidatai — J. Budzilas ir G. Draugelis.

LIETUVĖ ADVOKATĖ

IRENA GRITĖNAS—SPINA praneša savo tautiečiams, kad ji priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo 7 de Setembro, 52 6º andar, sala 607 (priešais Forum), nuo 16 iki 18 val.

Taip pat ji kviečia įsirašyti į steigiamą juridinę organizaciją "Lietuva", kurios nariai už mažą mėnesinį mokestį gauna šias lengvatas: 1) konsultas dovana, 2) taip pat visos informacijos ir laatsinkymai, 3) juridinė orientacija ir 4) už specialią kainą daromi inventarai, iškraustymai ir nejudomų turtų administravimai.

Dr. Victor Pedro Sculytis

Cirurgião dentista pela Universidade S. Paulo

C. R. O. S. P. Nr. 727

Clinica de adultos e crianças Fluor — RX — Alta rotação.

Endodontia e ortodontia movel (ortopedia),

Taisomi kanalai ir kreivi dantys.

Rua França Carvalho, 121, Moóca,

Arti Dr. Vinco Kudirkos mokyklos rūmų.

ATSKIRO

KAINA 0,30

KVIETIMAS

Maloniai kviečiu mielus tautiečius ir tautietes atvykti į šv. Kazimiero parapijos metines. Iškilmingas minėjimas įvyks kovo 9 d. 17 val. Dr. V. Kudirkos Rūmuose Mookoje. Dalyvaus ir vyskupas. Kviečiami dalyvauti visi S. Paulo lietuviai.

Tą dieną visą Moóką draug melstis į Lietuvos Globėją šv. Kazimierą! Po pamaldų įdomi programa ir įvairūs šės.

Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

Šį šeštadienį, 1 d. vasario Vila Zelinoje sumainys žiedus Dora Baltaduonytė su Edmundo Zaborski, Mišias laikys ir jaunuosius palaimins jaunosios giminaitis kun. M. Valiukevičius kuris klebonauja Niteroi mieste.

Šį sekmadienį grabnyčių žvakių šventinimas V. Zelinoje bus prieš sumą.

S. André mirė Magdalena Rimkienė.

Laiškai: Gr. Gudavičiutei, J. Gudanavičiutei, Mošinskiams, Pr. Zagorkienei, A. Lazdauskui, Kamantauskienei N. Žalkauskienei, Ed. Žalandauskui, M. Janavičiutei, Al. Grabauskui, J. Vaikšnorui, J. Antanaičiui, R. Guigai, A. Pangonienei, Pr. Mačiuliui, T. Ivauskaitei, J. Burbaitei.

ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJOS VALDYBA

trims metams yra ši: pirmininkas Juozas Matelionis, vicepir. Juozas Baužys, 1-sis sekretorius Kazimieras Rimkevičius, 2-sis sekret. Kazimieras Musteikis, išdininkas Petras Narbutis ir ūkio vedėjas Motiejus Tamaliūnas,

Revizijos komisiją sudaro Vincas Banys, Petras Šimonis ir Ignas Verbickas.

Lietuvių Kat. Šv. Juozapo Vyrų Brolijos 1969 metų

VEIKLOS KALENDORIUS

Vasario 9 d. piknikas į Praia Grande, Santos.

Balandžio 20 d. Šv. Juozapo šventė: apeigos su procesija.

Gegužės 4 d. Brolijos 27 metų veiklos jubiliejus.

Birželio 22 d. šventkelionė į Aparecida do Norte pasiimti už Tėvynę Lietuvą ir žuvusius brolius,

Rugpjūčio 9 d. Tradicinis Spaudos Balius — «Mūsų Lietuvos» bičiulių sueiga.

Spalio 19 d. piknikas į Jurubatuba.

Lapkričio 16 d. Piknikas į Praia Grande, Santos.